

OPETUSHALLITUKSEN JOHTOKUNTA 8/2023

Aika Torstai 30.11.2023 klo 8.36–10.11

Paikka Opetushallitus (neuvotteluhuone Karppi, 1. kerros), Hakaniemenranta 6, Helsinki

Johtokunta Puheenjohtaja, kansanedustaja Sofia Vikman
Kansanedustaja Eeva-Johanna Eloranta
Kansanedustaja Inka Hopsu
Kansanedustaja Anne Kalmari, poistui kohdan 10 käsittelyn aikana
Kansanedustaja Minja Koskela, poistui kohdan 7 käsittelyn jälkeen
Kansanedustaja Mikko Ollikainen, saapui kohdan 5 käsittelyn jälkeen, poistui kohdan 10 käsittelyn aikana
Kansanedustaja Jaana Strandman, poistui kohdan 10 käsittelyn aikana
Johtava asiantuntija Mirja Hannula
Koulutus- ja työllisyysasioiden päällikkö Mikko Heinikoski
Kehittämispäällikkö Jarkko Lahtinen
Pääsihteeri Eemeli Rajala
Eurooppapolitiikan asiantuntija Roosa Veijola
Professori Fritjof Sahlström, etäyhteys
Johtaja Taina Vallander
Pääjohtaja Minna Kelhä

Este Koulutuspolitiikan johtaja Nina Lahtinen (Koulutuspolitiikan päällikkö Jaakko Salo)
Koulutuspolitiikan asiantuntija Heidi Rättyä (varajäsen Roosa Veijola läsnä)
Opetusneuvos Arja-Sisko Holappa (Erytysasiantuntija Petri Keskinen)

Kutsutut asiantuntijat Opetusneuvos, yksikön päällikkö Laura Francke, Johtamisen tuki -yksikkö
Vs. viestintäjohtaja Hanna Kautto, Viestintä
Johtaja Mikael Mantila, Hallintopalvelut
Johtaja Paula Merikko, Asiakkuudet ja tieto
Johtaja Jarkko Niiranen, Kasvatus, koulutus ja osaaminen
Johtaja Samu Seitsalo, Kansainvälistyminen ja vaikuttavuus
Johtaja Kurt Torsell, Kasvatus, koulutus ja osaaminen, ruotsinkielinen toiminta, este
Suunnittelija Marja Juhola, Kasvatus, koulutus ja osaaminen, kohta 8

Kokouksen sihteeri Kehitysjohtaja Reetta Niemelä, Kansainvälistyminen ja vaikuttavuus

1. KOKOUKSEN AVAUS

Esitys: Puheenjohtaja avaa kokouksen.

Päätös: Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 8.36.

2. JOHTOKUNNAN KOKOONPANON JA LÄSNÄOLON SEKÄ KOKOUKSEN LAILLISUUDEN JA PÄÄTÖSVALTAISUUDEN TOTEAMINEN

Valtioneuvosto päätti yleisistunnossaan 2.11.2023 asettaa Opetushallitukselle johtokunnan toimikaudeksi 3.11.2023–30.9.2027 (liite 1). Johtokunnan jäsenet ja heidän varajäsenensä ovat:

Jäsen	Varajäsen
Puheenjohtaja; Kansanedustaja Sofia Vikman Kansallinen Kokoomus r.p.	Kansanedustaja Milla Lahdenperä
Kansanedustaja Eeva-Johanna Eloranta Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue	Kansanedustaja Pia Hiltunen
Kansanedustaja Inka Hopsu Vihreä liitto	Sivistys- ja hyvinvointijohtaja Anssi Lepistö
Kansanedustaja Anne Kalmari Suomen Keskusta r.p.	Kansanedustaja Pekka Aittakumpu
Kansanedustaja Minja Koskela Vasemmistoliitto r.p.	Kansanedustaja Timo Furuholm
Kansanedustaja Mikko Ollikainen Svenska folkpartiet i Finland r.p.	Alumnikoordinaattori Bella Alén
Kansanedustaja Jaana Strandman Perussuomalaiset r.p.	Kansanedustaja Juha Mäenpää
Johtava asiantuntija Mirja Hannula Elinkeinoelämän Keskusliitto EK	Asiantuntija Mikko Vieltojärvi
Koulutus- ja työllisyysasioiden päällikkö Mikko Heinikoski Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry	Koulutus- ja työvoimapolitiittinen asiantuntija Kirsi Rasinaho
Kehittämispäällikkö Jarkko Lahtinen Suomen Kuntaliitto ry	Kehittämispäällikkö Irmeli Myllymäki
Koulutuspolitiikan johtaja Nina Lahtinen Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry	Koulutuspolitiikan päällikkö Jaakko Salo
Pääsihteeri Eemeli Rajala Suomen Opiskelija-Allianssi - OSKU ry 3.11.2023–30.9.2024 Sosiaalipoliittinen asiantuntija Iiris Hynönen Suomen Lukiolaisten Liitto ry 1.10.2024–30.9.2026	Sosiaalipoliittinen asiantuntija Iiris Hynönen Suomen Lukiolaisten Liitto ry (SLL) 27.10.2023–30.9.2024 Edunvalvonnan asiantuntija Suvituuli Lundmark Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto SAKKI ry 1.10.2024–30.9.2025 Pääsihteeri Eemeli Rajala , Suomen Opiskelija- Allianssi - OSKU ry, 1.10.2025–30.9.2026 Sosiaalipoliittinen asiantuntija Iiris Hynönen Suomen Lukiolaisten Liitto ry (SLL) 1.10.2026–30.9.2027
Edunvalvonnan asiantuntija Suvituuli Lundmark Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto SAKKI ry 1.10.2026–30.9.2027	
Koulutuspolitiikan asiantuntija Heidi Rättyä Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL) ry	Eurooppapolitiikan asiantuntija Roosa Veijola , Suomen opiskelijakuntien liitto - SAMOK ry
Professori Fritjof Sahlström Helsingin yliopisto	Professori Sonja Kosunen Itä-Suomen yliopisto
Johtaja Taina Vallander Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry	Asiantuntija, koulutus ja osaaminen Riina Nousiainen

[Opetushallituksesta annetun asetuksen](#) 1 §:n mukaan lisäksi johtokuntaan kuuluvat jäseninä pääjohtaja ja viraston henkilöstön keskuudestaan johtokunnan toimikaudeksi valitsema henkilö ja hänen varajäsenensä. Johtokunta valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan (kohta 4).

Opetushallituksessa toimivat henkilöstöjärjestöt ovat ilmoittaneet Opetushallitukselle osoitetulla 15.9.2023 päivätyllä kirjeellä, että johtokunnan jäsenenä toimii opetusneuvos Arja-Sisko Holappa ja hänen henkilökohtaisena varajäsenenään erityisasiantuntija Petri Keskinen.

[Opetushallituksesta annetun asetuksen](#) 2 §:n mukaan johtokunta on päätösvaltainen, kun kokouksen puheenjohtaja sekä vähintään kuusi muuta jäsentä tai varajäsentä on läsnä. Johtokunnan kokouksessa päätetään asiat erimielisyyksien sattuessa yksinkertaisella äänten enemmistöllä. Äänten mennessä tasan päätökseksi tulee se mielipide, jota kokouksen puheenjohtaja on kannattanut. Vaaleissa asia ratkaistaan tällöin kuitenkin arvalla. Johtokunta vahvistaa tarkemmat määräykset asian käsittelystä johtokunnassa.

Esitys: Johtokunta toteaa kokoonpanonsa, kokouksen läsnäolijat ja kokouksen päätösvaltaisuuden.

Päätös: Johtokunta totesi kokoonpanonsa, kokouksen läsnäolijat ja kokouksen päätösvaltaisuuden.

3. KOKOUKSEN TYÖJÄRJESTYS

Esitys: Johtokunta hyväksyy esityslistan kokouksen työjärjestykseksi.

Päätös: Johtokunta hyväksyi esityslistan kokouksen työjärjestykseksi.

4. JOHTOKUNNAN VARAPUHEENJOHTAJAN VALINTA

[Opetushallituksesta annetun asetuksen](#) 1 §:n mukaan johtokunta valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan.

Esitys: Johtokunta valitsee Opetushallituksesta annetun asetuksen 1 §:n mukaisesti keskuudestaan varapuheenjohtajan.

Päätös: Johtokunta valitsi varapuheenjohtajaksi kansanedustaja Eeva-Johanna Elorannan.

5. JOHTOKUNNAN SIHTEERIN TEHTÄVIEN HOITAMINEN JA PYSYVÄT ASIAANTUNTIJAT

Esitys: Johtokunnan sihteerin tehtäviä hoitaa järjestäytymiskokouksessa ja jatkossa Reetta Niemelä. Opetushallituksen päätoimintojen johtajat ja viestintäjohtaja sekä pääjohtajan alaisuudessa toimivan Johtamisen tuki -yksikön päällikkö osallistuvat johtokunnan kokouksiin pysyvinä asiantuntijoina.

Päätös: Esityksen mukaan.

6. OPETUSHALLITUKSEN JOHTOKUNNAN TEHTÄVÄT JA ERÄÄT MENETTELYTAVAT

[Opetushallituksesta annetun lain](#) (564/2016) 3§:n mukaan johtokunnan tehtävänä on

- 1) hyväksyä viraston toimialaan kuuluvat strategiat sekä ratkaista muut toiminnan kannalta periaatteellisesti merkittävät asiat
- 2) hyväksyä viraston toiminnan ja talouden suuntaviivat
- 3) hyväksyä ja allekirjoittaa viraston tilinpäätös

Johtokuntaa tulee kuulla opetussuunnitelmien, tutkintojen, valmentavien koulutusten ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteista sekä viraston työjärjestyksestä ja johtajien nimittämisestä.

Asiantuntijat: Opetusneuvos, yksikön päällikkö Laura Francke ja kehitysjohtaja Reetta Niemelä

Esitys: Johtokunta toteaa laissa määritellyt tehtävänsä ja sopii menettelytavoistaan.

Päätös: Johtokunta totesi laissa määritellyt tehtävänsä. Johtokunta päätti opetussuunnitelmien, tutkintojen, valmentavien koulutusten ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden käsittelystä seuraavaa: Johtokunnan kuulemista varten em. perusteet toimitetaan johtokunnan jäsenille sähköisesti. Kuulemiseen varataan aikaa vähintään kaksi viikkoa. Jos johtokunnan jäsen haluaa sähköisen kuulemisen perusteella saattaa asian koko johtokunnan kuulemista varten, jäsen ilmoittaa asiasta johtokunnan sihteerille. Johtokunta kirjaa kokouksissaan toteutetut sähköiset kuulemiset suoritetuiksi. Koulutuspoliittisesti merkittävät päätösehdotukset esitellään johtokunnalle kuulemista varten erikseen.

Lisäksi johtokunta päätti menettelytavoistaan seuraavaa:

- Johtokunnan kokousaineisto lähetetään sähköpostitse sekä varsinaisille jäsenille että varajäsenille viikkoa ennen kokousta.
- Varajäsenet osallistuvat kokouksiin vain, jos varsinainen jäsen on estynyt. Varsinainen jäsen ilmoittaa mahdollisesta esteestään sekä varajäsenelleen että johtokunnan sihteerille.
- Kokousten esityslistat ja hyväksytyt pöytäkirjat julkaistaan Opetushallituksen verkkopalvelussa (oph.fi).
- Seuraava kokous hyväksyy edellisen kokouksen pöytäkirjan.
- Johtokunta voi järjestää keskustelukokouksia, joihin johtokunnan jäsenet ja varajäsenet voivat ehdottaa aiheita.
- Johtokunta viestii kokouksistaan sosiaalisen median kanavilla #OPHjohtokunta.

Lisäksi johtokunta päätti yhden (1) vuoden mittaisesta kokeilusta, jonka mukaisesti johtokunnan kokouksiin voi osallistua johtokunnan jäsenten tai varajäsenten ohjauksessa olevia TET-harjoittelijoita, korkeakouluharjoittelijoita tai työn varjostajia (job shadowing). Johtokunnan jäsen tai varajäsen ilmoittaa harjoittelijoiden tai työn varjostajien osallistumisesta etukäteen johtokunnan sihteerille.

Valtioneuvoston asetuksen mukaisesti Opetushallitus vahvistaa johtokunnan jäsenten palkkiot johtokunnan keskustelun ja VM:n 1.3.2023 antaman ohjeen mukaisesti ([VM:n ohje valtion virastojen johtokuntien palkkioista](#)).

7. AMMATILLISTEN TUTKINTOJEN PERUSTEIDEN MUUTOKSET

[Opetushallituksesta annetun lain](#) (564/2016) 3 §:n mukaan johtokuntaa tulee kuulla tutkintojen perusteista.

Johtokunnan kuulemista varten johtokunnalle toimitettiin 14.11.2023 seuraavat ammatillisten tutkintojen perusteluonnokset.

- Uudistetut tutkintojen perusteet:
 - Liiketoiminnan perustutkinnon perusteet
 - Merenkulkualan perustutkinnon perusteetUudistettujen perusteiden on tarkoitus tulla voimaan 1.8.2024
- Muutokset tutkintojen perusteissa:
 - Media-alan ja kuvallisen ilmaisun perustutkinnon perusteetPerusteiden muutoksen on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2024.

Johtokunnan kommentit oli pyydetty 28.11.2023 mennessä. Johtokunnan jäseniltä ei saapunut kirjallisia kommentteja pyydettyyn määräaikaan mennessä, eikä kokouksessa nousut esiin huomioita.

Esitys: Johtokunta merkitsee kuulemisen suoritetuksi.

Päätös: Johtokunta merkitsi kuulemisen suoritetuksi.

8. VAPAAN SIVISTYSTYÖN KANSALLISET PERUSTAITOJEN OSAAMISMERKIT

Opetus- ja kulttuuriministeriö asetti syyskuussa 2019 Jatkuvan oppimisen uudistus -hankkeen, jota ohjasi parlamentaarinen jatkuvan oppimisen uudistusryhmä. Jatkuvan oppimisen parlamentaarinen ryhmä hyväksyi jatkuvan oppimisen uudistusta koskevat linjaukset 17.12.2020 ([Valtioneuvoston julkaisuja 2020:38](#)).

Jatkuvan oppimisen uudistus -hankkeen loppuraportti Yhdessä jatkuvaa oppimista uudistamassa ([Valtioneuvoston julkaisuja 2023:11](#)) julkaistiin 1.3.2023. Loppuraportin mukaan vapaan sivistystyön erityiseksi osaamisalueeksi jatkuvan oppimisen kehittämistyössä on kiteytynyt aikuisten perustaitojen vahvistaminen. Raportin mukaan tavoitteena on laatia Opetushallituksen määräämä aikuisten perustaitojen kansallinen osaamismerkkikokonaisuus.

Osaamismerkkien sisältöä ja käytännön toteuttamista on valmisteltu opetus- ja kulttuuriministeriön toimeksiannosta Opetushallituksessa. Sisältöjen määrittelyyn osallistui vapaan sivistystyön oppilaitosten edustajia ja asiantuntijoita. Perustaitojen osaamismerkkien sisällöstä on pyydetty lausuntoja keskeisiltä sidosryhmiltä lausuntopalvelu.fi -palvelussa 28.8.-3.10.2023.

Osaamismerkkien käyttöönotto vaatii lainmuutoksia. Opetus- ja kulttuuriministeriö on ehdottanut lakia vapaasta sivistystyöstä muutettavaksi siten, että se sisältäisi määritelmän opetuksen ja koulutuksen valtakunnalliseen tietovarantoon (jäljempänä KOSKI-tietovaranto) tallennettavista osaamismerkeistä sekä säännökset niiden arvioinnista. Opetus- ja kulttuuriministeriö on ehdottanut lakia valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä muutettavaksi siten, että vapaan sivistystyön oppilaitosten ylläpitäjille säädettäisiin mahdolliseksi tallentaa KOSKI-tietovarantoon tiedot vapaan sivistystyön osaamismerkeistä, joiden sisällön Opetushallitus on määritellyt. Ehdotetut lait tulisivat voimaan 1.1.2024.

[Opetushallituksesta annetun lain](#) (564/2016) 3 §:n mukaan johtokuntaa tulee kuulla opetussuunnitelmien, tutkintojen, valmentavien koulutusten ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteista. Johtokunnan kuulemista varten johtokunnalle toimitettiin 14.11.2023 seuraavat asiakirjat:

- Esittelymuistio
- Määräysluonnos
- Määräysluonnoksen liite, suomen- ja ruotsinkielisenä versiona
- Suunnittelija Marja Juholan esitys

Johtokunnan kommentit oli pyydetty 28.11.2023 mennessä. Nina Lahtinen (OAJ) toimitti kirjalliset kommentit pyydettyyn määräaikaan mennessä ja ne toimitettiin johtokunnalle tiedoksi 29.11.2023.

Asiantuntija: Suunnittelija Marja Juhola

Esitys: Johtokunta merkitsee kuulemisen suoritetuksi.

Päätös: Johtokunta kävi esityksen pohjalta keskustelun ja merkitsi kuulemisen suoritetuksi.

9. OPETUSHALLITUKSEN TYÖJÄRJESTYKSEN PÄIVITYS

[Opetushallituksesta annetun lain](#) (564/2016) 5 §:n mukaan viraston organisaatiosta, johtamisesta, ratkaisuvallasta sekä muusta hallinnon ja toiminnan järjestämisestä määrätään pääjohtajan vahvistamassa työjärjestyksessä. Lain 3 §:n mukaan johtokuntaa tulee kuulla työjärjestyksestä.

Opetushallituksen 1.1.2023 annettua työjärjestystä ehdotettiin muutettavaksi (muutetut kohdat oli merkitty liitteenä 2 olleeseen työjärjestysluonnokseen keltaisella). 1.1.2024 lukien Opetushallituksen organisaatioon tehtävät olennaisimmat muutokset johtuvat tulossopimuskauden 2020–2023 päättymisestä, strategiasta ja sen toimeenpanosta sekä kehitysyhteistyön laajenemisesta.

1. Kansainvälistyminen ja vaikuttavuus -päätoiminnossa nykyisin oleva Vaikuttavuus-toiminto päättyy 31.12.2023.
 - Päätoiminnon nimi on jatkossa Kansainvälistyminen.
 - Päätoimintoon sijoittuu yksiköiden lisäksi jatkossa tulosohtauksen ja -sopimuksen koordinaatio.
2. Strategisten tavoitteiden johtamisen kehittäminen ja tuki Asiakkuudet ja tieto -päätoimintoon.
 - Opetushallitukselle tulee 1.1.2024 voimaan uusi strategia, jota toteutetaan tavoitejohtamisen mallilla.
3. Team Europe -aloitteiden laajenemisesta johtuen Opetusalan kehitysyhteistyön osaamiskeskus -yksikköön muutoksia.
 - Uuden yksikön nimi: Opetusalan globaalit kumppanuudet (Global Education Partnerships).

Työjärjestysluonnos käsiteltiin 23.11.2023 Opetushallituksen yhteistyötoimikunnassa, jossa ei noussut esiin muutosehdotuksia. Uuden työjärjestyksen on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2024.

Asiantuntija: Johtaja Mikael Mantila

Esitys: Johtokunta merkitsee kuulemisen suoritetuksi.

Päätös: Johtokunta merkitsi kuulemisen suoritetuksi.

10. PÄÄJOHTAJAN AJANKOHTAISKATSAUS

Pääjohtaja Minna Kelhän ja päätoimintojen johtajien ajankohtaiskatsauksiin sisältyi mm.

- Opetushallituksen tehtävät ja organisaatio sekä pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalle.

Esitys: Johtokunta merkitsee ajankohtaiskatsauksen tiedoksi.

Päätös: Johtokunta kävi ajankohtaiskatsauksen pohjalta keskustelun ja merkitsi katsauksen tiedoksi. Keskustelussa nousi esiin aihe-ehdotuksina tuleviin kokouksiin digitalisaatio ja digipedagogiikka sekä oppimisen tuki, joihin on mahdollisuus palata laajemmin keskustelukokouksissa.

11. JOHTOKUNNAN SEURAAVAT KOKOUKSET

Ehdotukset vuoden 2024 kokouspäiviksi (kokoukset torstaisin klo 8.30 alkaen, klo 10.00 tai klo 10.30 asti johtokunnan päätöksen mukaisesti):

- kevät 2024: 8.2., 29.2. (tilinpäätöksen hyväksyminen), 21.3., 18.4., 16.5., 13.6.
- syksy: 2024: 19.9., 24.10., 21.11., 12.12.

Esitys: Johtokunta päättää vuoden 2024 kokouspäivistä.

Päätös: Johtokunta päätti vuoden 2024 kokouspäivistä seuraavasti:

- kevät 2024: 8.2., 29.2. (tilinpäätöksen hyväksyminen), 21.3., 18.4., 16.5., 13.6.
- syksy: 2024: 19.9., 24.10., 21.11., 12.12.

Kevätkaudella 2024 kokoukset pidetään klo 8.30–10.30. Johtokunnan toimikauden alussa kokoukset pidetään lähtökohtaisesti lähikokouksina, etäkokouksista sovitaan erikseen.

12. MAHDOLLISET MUUT ASIAT

Muita asioita ei ollut.

13. KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 10.11.

Sofia Vikman
Johtokunnan puheenjohtaja

Reetta Niemelä
Johtokunnan sihteeri